

Nr 12.

Ankom till riksdagens kansli den 24 februari 1920 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående sådan ändring i lagen om 20-årig hävd, att densamma ej vidare må gälla mot kronan och i vissa fall ej heller mot enskilda.

Närvarande: herrar Pettersson i Södertälje, Åkerman, Klefbeck, Rogberg, Alexanderson*, greve Spens, Reuterskiöld*, J. P. Johansson, Berglund, Lindqvist i Kosta, Hederstierna*, Engberg*, Rehn, Leo, Carlson i Karlshamn* och Svensson i Betingetorp.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 183, som behandlats av första lagutskottet, hava herrar *Vennerström* och *Werner* hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, *dels att* Kungl. Maj:t måtte skyndsamt framlägga för riksdagen förslag därom, att lagen den 22 april 1881 om 20-årig hävd ej vidare måtte gälla gent emot kronan, *dels att* Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga förslag om samma lags förändring därhän, att den icke måtte komma att gälla mot enskilda i sådana fall, då lagfart icke grundats på laga åtkomsthandling, eller då hävden åberopades som skydd för oriktigt fången fastighet.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Det är icke med visshet känt, huruvida enligt den äldsta lagstiftningen egendom av offentlig natur betraktades såsom undantagen från hävd. I landskaps- och landslagarna nämnes icke något undantag för särskilda slag

*Svensk rätts-
utveckling.*

av fastigheter. Till stöd för den meningen, att en i sig ogiltig föryttring av kronogods ej kunde vinna giltighet genom hävd, har emellertid inom vetenskapen åberopats landslagarnas stadgande, att konung ej må minska kronans rätt för andra konungar och att, om någon det gör, konung, som efter kommer, må taga egendomen åter.

Från slutet av sextonhundralet finnas i särskilda kungl. brev uttalanden, som synas giva vid handen, att hävd å kronoegendom då ansågs icke böra ifrågakomma.

Huruvida av stadganden i 1734 års lag borde härledas någon allmän tidsbegränsning för klander å fång till fast egendom är en omtvistad fråga. Övervägande skäl torde tala för den meningen, att sådan begränsning icke förefanns.

Närmare bestämmelser om hävd meddelades genom förklaringen den 14 maj 1805 angående, bland annat, lagens rätta förstånd och tillämpning i mål, som röra klander å fast egendom. I denna författning nämndes två olika hävdetider. Dels skulle nämligen mot den, som ville anställa klander å annans åtkomst till fast egendom, hävd gälla efter natt och år från den dag, som i varje särskild händelse vore bestämd, eller, när sådan tid icke funnes utsatt, från den dag anledning till slikt klander för rätte ägaren yppats och han kommit i tillfälle att sin rätt bevaka och lagligen utföra. Dels skulle förvärv av fast egendom vara fritt från klander, om sådant ej blivit anställt av rätte ägaren under hans livstid och ej heller av hans arvingar eller rättsinnehavare inom tjugu år efter hans död.

Angående hävd av det senare slaget stadgades, att egendomen skulle vara av sådan beskaffenhet, att därom mellan enskilda personer kunnat avhandlas vare sig genom arv, köp, pant, gåva eller förlikning. Någon motsvarande bestämmelse fanns icke rörande den ettåriga hävden, och ifrågasättas kan därför, huruvida denna var underkastad dylik begränsning med hänsyn till egendomens natur. Emellertid synes hava allmänt ansetts, att berörda villkor skulle äga tillämpning i avseende å båda slagen av hävd, och att egendom av annan natur än den angivna alltså var fullkomligt undantagen från författningens tillämpning. Någon tvekan synes ej hava rått om att undantaget omfattade all staten tillhörig egendom.

Förslag till ändrade stadganden om hävd ingingo i såväl lagkommitténs som äldre lagberedningens betänkanden. I lagkommitténs förslag omnämndes ej något undantag från hävden. Äldre lagberedningen åter, som, jämte hävd under tjugu år från det lagfart beviljats eller trettio år från det lagfart sökts, i sitt förslag upptog ettårig hävd, räknad i allmänhet från

det rätte ägaren erhållit kännedom om annans fång och sin bättre rätt, föreslog i fråga om det sistnämnda slaget av hävd, att det ej skulle gälla mot kronan, allmänt verk eller allmän inrättning och ej heller mot enskild person, som stode under annans målsmanskap. Sådan hävd borde nämligen ej äga giltighet mot andra än dem, hos vilka finge förutsättas en personlig kunskap om det förhållande, som kunde föranleda klander, i förening med den självverksamhet, som erfordrades för rättighetens tillbörliga bevakande.

1881 års förordning om hävd är grundad på ett av nya lagberedningen avgivet förslag. I motiven till detsamma anfördes, såvitt nu är i fråga, följande:

Nya lagberedningen.

»Angående beskaffenheten av den egendom, som må utgöra föremål för hävd, har beredningen lika litet som lagkommittén ansett någon särskild föreskrift behöfelig eller lämplig. Lagförslaget innehåller således icke någon bestämmelse, som motsvarar det i 1805 års förklaring förekommande stadgandet, att endast egendom av den beskaffenhet, att därom mellan enskilda personer kunnat avhandlas, finge genom hävd försvaras. Den av äldre lagberedningen, dock endast i fråga om den ettåriga, ej den tjugu- eller trettioåriga hävden, uppställda regeln, att förstnämnda slags hävd ej skulle gälla emot kronan, allmänt verk eller allmän inrättning, har icke heller ansetts böra i förslaget upptagas. En dylik inskränkning synes ej vila på fullgiltig grund och bidrager endast att i viss mån bibehålla det tillstånd av osäkerhet, som hävdeinstitutet åsyftar att undanröja. Den omständighet att en egendom någon gång i tiden blivit avhänd kronan eller allmän inrättning kan naturligtvis icke vara känd för den, som i god tro efter lång tids förlopp förvärvar egendomen, men möjligheten att vinna hävd skulle för all framtid vara betagen. Därest gällande lags bestämmelser efterlevas vid prövning av sökt lagfart, synes det emellertid osannolikt, att lagfart kan komma att beviljas å någon egendom av nyssnämnda slag eller att, om genom något förbiseende lagfarten skulle beviljas, detta förhållande icke genast skulle upptäckas av kronans ombudsmän. Då, enligt den hävdelag beredningen föreslagit, erhållen lagfart utgör ett huvudvillkor för hävden, förefinnes således så mycket mindre anledning att för ifrågavarande jordägare göra något undantag från allmänna regeln, som dessa jämväl i övrigt vanligen äro i tillfälle att över sina egendomar hålla en lika, om ej mera verksam uppsikt än den, som i allmänhet står den enskilde sakägaren till buds i de händelser, vilka vanligast giva anledning till hävdeinstitutets tillämpande.»

Ifråga om de allmänna grunderna för hävdeinstitutet lämnade nya lagberedningen följande sammanfattning:

Allmänna grunder för hävdeinstitutet.

»Hävdelagstiftningens ändamål är enligt beredningens uppfattning att åt den på god tro vunna åtkomsten av fast egendom bereda trygghet för anspråk, grundade å annans äldre rätt, i den mån sådant låter sig med äganderättens helgd förena. Intet skäl förefinnes att åt den, som med vetskap om annans

bättre rätt förvärvar egendom, skänka en dylik trygghet, vilken skulle innebära en uppmuntran till mer eller mindre oredliga eller eljest olagliga transaktioner. Det är således endast till fromma för det redbara förvärvet som fråga kan uppstå om inskränkning i rätte ägarens befogenhet att återvinna den egendom, vilken utan hans begivande kommit i annan mans hand, eller med andra ord därom att åt ett i sig själv ursprungligen ogiltigt förvärv bereda samma bestånd, som om det från begynnelsen varit i full överensstämmelse med lagens fordringar.

För att bedöma hävdslagstiftningens rättmätighet samt dess verkningar i berörda avseende torde det ej vara obehövt att erinra om den olika beskaffenheten hos de förvärv, å vilka den kommer att äga tillämpning. Främst bör man därvid uppmärksamma dem, som endast formellt äro behäftade med bristfälligheter utan att egendomens avhändande medfört något materiellt lidande för förre ägaren. Sådana fall kunna förekomma när t. ex. en omyndigs egendom till dess fulla värde, som i förmyndarräkenskapen upptages, men utan rättens tillstånd avyttras av förmyndaren, eller hustrus egendom utan hennes samtycke försäljes av mannen emot en tillfredsställande köpeskilling, vilken kommer hustrun till godo, eller en fullmäktig avhänder huvudmannen hans gods till hans fördel men på grund av en ofullständig eller formellt oriktigt upprättad fullmakt, eller en fullmyndig person säljer sin fastighet genom ett icke behörigen bevitnat salubrev. I dessa och dylika händelser är upplåtelsen visserligen juridiskt ogiltig och måste förfalla, men uppenbart är ock att, då ägaren under sådana förhållanden återtager en egendom, för vilken han erhållit valuta, hans juridiska rätt icke alltid låter förena sig med billighetens fordringar. I synnerhet om den formella bristen efter längre tids förlopp och sedan egendomsvärdet under tiden stigit framletas för att omintetgöra bestående förhållanden och bereda pretendenten en oskäligen vinst på bekostnad av den, som under tiden vårdat egendomen, antager förfarandet snarare karaktären av ett våld än av en rättshandling. Att i dylika fall möjligheten att återtaga egendomen inskränkes inom en ej alltför långt utsträckt tid läser sålunda ej kunna betraktas såsom ett underskattande av äganderättens helgd.

Vad åter beträffar den kategori av olagliga förvärv, vid vilka jämväl ett materiellt lidande tillskyndas ägaren genom förlusten av egendomen, ligger rättmätigheten av en inskränkning i ägarens återvinningsrätt icke i lika öppen dag. För det allmänna naturliga rättsmedvetandet torde till äventyrs den föreställningen ligga närmast till hands att rätte ägaren aldrig eller åtminstone så sent som möjligt borde förlora nämnda rätt och att i detta hänseende hävdeinstitutet — om än framtvunget av ett oavvisligt nationalekonomiskt och juridiskt behov — icke i samma mån äger stöd av billighet och moralisk rätt. En sådan föreställning, om den förefinnes, torde dock ej vila på giltiga grunder. Härvid är nämligen att märka, det hävdslagstiftningen icke har för ändamål att förändra rättsförhållandet emellan bedragaren — den, som genom ett lagstridigt förfarande berövat annan hans egendom — och den bedragne — den, som sålunda blivit sin egendom berövad. Bedragarens förfarande och den rättsliga påföljden därav för honom hemfalla under ett annat rättsområde, nämligen brottmålslagstiftningen. Däremot avser hävdeinstitutet att söka medla eller ordna rättsförhållandet emellan

bedrägeriets båda offer — den, som mistat sin egendom, och den, som i god tro på bedragarens behörighet att förfoga över egendomen förvärvat den av honom och är i fara att förlora vad han till denne erlagt i köpeskilling. Å ena sidan står en person, som i den föreställning att han är rätt ägare faktiskt tagit och fortfarande har egendomen i besittning, förfogar över densamma och avkomsten därav samt fullgör alla ägaren åliggande förpliktelser eller, i korthet sagt, är i fullständig utövning av alla äganderättens förmåner jämte därvid häftande skyldigheter. Å andra sidan uppträder en person, som antingen ej någonsin avvetat att den ifrågavarande egendomen varit hans tillhörighet eller, om han vetat det, underlåtit att åt sina ekonomiska förhållanden och särskilt åt de betydande värdeobjekt, vilket här är i fråga, ägna tillbörlig uppmärksamhet och vård samt därigenom i större eller mindre grad själv vållat att egendomen kunnat komma ur hans egen och stanna i annans besittning. Formellt kvarstående såsom ägare har han dock materiellt upphört att vara det, då han under en längre tid försummat att åt egendomens förkovran och vård offra sitt arbete eller sina penningar ävensom åsidosatt de med äganderätten förknippade förpliktelser. Om ursprunglige ägaren — såsom allmänneligen torde vara händelsen — sålunda mer eller mindre har sig själv att skylla för det inträffade förhållandet att äganderättens utövning övergått till annan, bör väl ock påföljden därav — själva rättighetens upphörande — skäligen drabba honom själv och ej den andre, vilken ingen försummelse ligger till last. Avskäres den förres anspråk efter någon tids förlopp, sker därigenom intet annat än att han fortfarande förbliver i mistning av något, som antingen aldrig varit i hans ägo eller åtminstone för längesedan upphört att för honom äga värde. Den ekonomiska förlust, som drabbar honom, kan således icke i kännbarhet jämföras med den, varav innehavaren av egendomen hemsökes, om han berövas densamma mitt under besittningens fortgång, då han står i begrepp att upphämta frukten av sitt arbete och sitt kapital och sedan han tilläventyrs för egendomen iklätt sig förbindelser till tredje man, vilka han ej kan bli kvitt på samma gång som egendomen själv. Även i de fall, där någon bristande uppmärksamhet icke kan anses ligga ursprunglige ägaren till last, bör samma uppfattning med skäl göras gällande. Förlusten av egendomen antager här, vilkendera den än drabbar, karaktären av ett olycksfall, omöjligt att förutse eller förekomma. Ställes man i valet emellan att nödgas låta de förstörande följderna av detta olycksfall hemsöka ensamt den ene eller den andre bland de två därtill lika litet vållande personerna, lär det jämväl ur billighetens synpunkt icke kunna anses oriktigt, om förlusten lägges å den, vilken under eljest lika förhållanden minsta lidande tillskyndas, eller med andra ord att den oundvikliga ekonomiska omstörtningen göres så litet förstörande som möjligt.

Lyckligtvis är, såsom redan förut blivit anmärkt, det oändligt övervägande antalet förvärv av den lagenliga beskaffenhet att någon dylik kollision ej kommer att uppstå. Hävdlagstiftningens huvudsyfte — att åt förvärvaren av fast egendom i allmänhet bereda visshet om besittningens orubblighet — vinnes sålunda oftast utan att den behöver köpas med uppoffring av annans rätt. Ju förr denna visshet inträder, desto förr kan fastighetsägaren med full trygghet nedlägga arbete

och kapital å sådana mera omfattande förbättringar, vilkas frukt han först efter längre tids förlopp kan hoppas skörda. Hävdslagstiftningen ingår således antagligen såsom ett ej oviktigt moment uti den allmänna ekonomiska utvecklingen.»

Riksdagen
1911.

Vid 1911 års riksdag blev i följd av enskild motionärs initiativ frågan om bl. a. inskränkning i hävdens verkan gentemot kronan föremål för prövning. Åtgärd i dylik riktning blev av laguskottet avstyrkt i utlåtande nr 52, och första kammaren fattade beslut i enlighet härmed. Andra kammaren åter biträdde en av sex reservanter inom utskottet gjord hemställan, om en skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan, att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande, vilka åtgärder, eventuellt inskränkning av hävdeinstitutet enligt förordningen den 22 april 1881, borde vidtagas för att icke genom inträdande av hävd enligt nyssnämnda förordning kronans rätt till sådana fasta egendomar, som av kronan upplåtits till industriens understöd, måtte gå förlorad, samt att i den mån riksdagens medverkan erfordrades, för riksdagen framlägga förslag i ämnet.

Nämnda reservanter återopade ett av kammarkollegium på laguskottets begäran avgivet yttrande, däri kollegium framhöll, att ett upphävande, såsom i motionen påyrkats, av förordningen den 22 april 1881 om tjuguarig hävd enligt kollegii förmenande obestriddigen ägde avgörande betydelse för kronans äganderätt till vissa slag av fast egendom.

Riksdagen
1912.

Förslag i ämnet förelades 1912 års riksdag genom kungl. propositionen nr 44. Förslaget avsåg, att, med ändring av 1881 års förordning om hävd, frihet mot klander, enligt vad i nämnda förordning stadgades, ej vidare finge mot kronan vinnas före den 1 maj 1922 i avseende å egendom, som vore kronan avhänd, och ej heller i fråga om in-teckning i sådan egendom, därest egendom återvunnes genom klander, som instämts före sagda dag. Laguskottet tillstyrkte förslaget och yttrade i utlåtande nr 33, bland annat:

»Enligt utskottets uppfattning hava i det vid propositionen fogade yttrandet till statsrådsprotokollet den 26 januari 1912 fullt tillfredsställande skäl blivit anförda för nödvändigheten, med hänsyn till kronans tryggande mot värdeförlust genom hävd, av de nu ifrågasatta lagstiftningsåtgärderna. Otvivelaktigt äro, såsom även föredragande departementschefen framhåller, såväl fördelar som olägenheter förbundna med hävdetidens förlängning på sätt som föreslagits. Då det emellertid icke lär kunna förutsättas, att kronan skulle eftergiva eller underlåta att göra gällande sin rätt, lära olägenheterna för den enskilde knappast bliva mindre, om den föreslagna inskränkning i hävdeinstitutets verkan gentemot kronan icke komme till stånd; detta skulle nämligen, såsom departementschefen påvisar, föranleda nödvändigheten för kronans ombudsmän att, till bevarande av

kronans eventuella rätt, inleda ett flertal rättegångar även i fall, där denna rätt vore oviss. Någon vinst för rättssäkerheten skulle därför icke härav uppstå. Gentemot de stora fördelar, som äro att vinna för det allmänna av kronans frigörande från att, medan de igångsatta utredningarna pågå, vara bunden av hävdetiden, synas alltså de anförda olägenheterna icke böra tillerkännas avgörande betydelse.»

Utskottets hemställan bifölls av andra kammaren, medan första kammaren, i enlighet med en vid utskottets utlåtande fogad reservation, avslog den kungliga propositionen.

I samma proposition föreslogs även den ändringen i den uti 10 § av förordningen om lagfart å fast egendom föreskrivna behandlingen av vilande lagfartsansökan, att yttrande över sådan ansökan skulle inforas från »kronans ombudsman», icke från »kronans ombudsman i orten.»

Anordningen att infora yttrande över sådana ansökningar endast från kronans ombudsman i orten ansågs nämligen icke hava fyllt sitt ändamål, och det vore därför önskvärt, att tillfälle till ingripande i dessa frågor gaves åt någon ämbetsmyndighet, som genom särskild sakkunskap och tillgång till material för erforderliga undersökningar beredde trygghet för att kronans rätt bleve tillbörligt bevakad, i vilket avseende advokatfiskalsämbetet i kammarkollegium syntes vara den lämpligaste myndigheten.

Berörda förslag blev av riksdagen bifallet.

Nämnas kan i detta sammanhang, att lagberedningen i sitt förslag till ny jordabalk bibehållit systemet med viss tids hävd. Då detta förslag visserligen innefattar ett steg i riktning mot ett rent fastighetsbokssystem, men icke ett fullständigt genomförande av ett sådant, har viss tids hävd måst i förslaget bibehållas. Inskrivning i fastighetsboken av ett olagligt fång skall icke, även om den, som vunnit inskrivningen, varit i god tro, i och för sig bereda orubblighet åt förvärvet utan fortfarande allenast utgöra utgångspunkten för förvärv genom hävd. Hävdetiden bestämes till tio år från det den fasta egendomen kommit ur rätte ägarens besittning och lagfart enligt den nya lagen meddelats för annan. Då enligt förslaget fastighetsboken skall grundas på specialisering och lagfarten i regel skall hänföra sig till visst till gränserna bestämt område å marken, blir det, enligt vad i beredningens motiv yttras, icke längre nödigt att såsom villkor för förvärv genom hävd fordra, att den, som åberopar hävd, under viss tid såsom ägare besuttit fastigheten, utan kan lagfarten i sådant hänseende tillerkännas grundläggande betydelse. I fråga om god tro skall fordras endast, att

Lagberedningen.

någon av dem, som under den stadgade tiden från lagfarten innehaft fastigheten, åtkommit denna i god tro.

Utskottet.

I nu förevarande motion föreslås, dels att den tjuguariga hävden icke längre skall gälla gentemot kronan, dels att den ej heller skall äga tillämplighet gentemot enskilda i sådana fall, »då lagfart icke grundats på laga åtkomsthandling, eller då hävden åberopades som skydd för oriktigt fången fastighet.» De i fråga om sistnämnda yrkande använda ordalagen synas närmast omfatta ej blott sådana olagliga förvärv, där en materiell förlust tillfogats den rättmätige ägaren genom att egendomen avhänts honom, utan även sådana fång, vilka allenast formellt äro behäftade med bristfälligheter, men ej för den förre ägaren medfört någon rättsförlust. Och då, såsom ovan utvecklats, hävden icke kan äga tillämpning å andra förvärv än just de bägge slag, som nu nämnts, skulle motionärernas yrkande alltså innebära ett fullständigt upphävande av hävdeinstitutet även i vad rör förvärv från enskild person.

Utskottet kan ej tillstyrka motionen i sistberörda del. Att i ovan omförmälda fall, då en formell felaktighet av något slag vidlåder en materiellt riktig överlåtelse, möjligheten för förre ägaren att, under åberopande av nämnda felaktighet, återtaga fastigheten bör inskränkas därigenom, att förvärvaren beredes tillfälle att vinna hävd å fastigheten, synes utskottet uppenbart. Och även i fråga om sådana förvärv, där en materiell förlust tillskyndats förutvarande ägare, är det enligt utskottets förmenande riktigt, att den, som i god tro förvärvat fastighet, efter viss tids besittning beredes trygghet för besittningens orubblighet.

Vad härefter angår motionärernas yrkande, att hävden ej skall gälla mot kronan har — liksom år 1912 — olika meningar inom utskottet uttalats beträffande frågan, huruvida suspension av hävden gentemot kronan under några omständigheter borde kunna ifrågakomma. Sålunda har å ena sidan framhållits, att samma skäl, som föranlett, att förvärvare i god tro av enskild person avhänd fastighet bör viss tid efter erhållen lagfart kunna vinna hävd å fastigheten, i lika grad gälla beträffande fastighet, som avhänts kronan. Å andra sidan har gjorts gällande, att — även om hävdeförvärv gentemot kronan vore i princip berättigat — särskilda förhållanden kunna föreligga, då ett avsteg från nämnda princip är av behovet påkallat. Sådana förhållanden förelågo enligt sistnämnda mening vid frågans behandling år 1912. Slutligen har den meningen uttalats, att förvärv genom hävd borde vara uteslutet gentemot kronan.

Utskottet vill — utan att göra något uttalande i berörda principfråga — framhålla, att de skäl, som år 1912 anfördes för en tillfällig suspension av hävden mot kronan ej längre förefinnas. Dels hava nämligen utredningarna angående kronans rätt till densamma frånhänd fast egendom, vilka år 1912 befunno sig i ett mycket ofullbordat skick, sedan dess alltmera fortskridit, varför något behov att i och för utredningarnas slutförande suspendera hävden gentemot kronan näppeligen kan anses längre vara för handen. Dels föreligga numera, i anledning av rättegångar, som av kronans ombudsmän anhängiggjorts i en del, för bedömande av kronans rätt till olika slag av fast egendom, typiska fall, en rad Kungl. Maj:ts domar, där frågan om kronans rätt blivit avgjord. Dylika domar hava sålunda givits beträffande den praktiskt ytterst betydelsefulla frågan om kronans rätt till en del av de stora strömfällen ävensom till under bruk skatteköpta hemman. Som utgången av rättegångarna i berörda typfall måste anses normerande för sådana kronans anspråk, som stödas på liknande grunder, hava kronans ombudsmän härigenom vunnit en god ledning för bedömande i vad mån ett mål kan anses vara av beskaffenhet att talan bör av kronan anhängiggöras. I de fall, där efter en sådan prövning kronans anspråk befinnas ej sakna grund, kan då klandertalan omedelbart anställas, och hävden sålunda avbrytas. Det behov, som år 1912 ansågs föreligga för en tillfällig suspension av hävden gentemot kronan, är alltså ej längre för handen. Och skulle ett sådant behov komma att göra sig kännbart, kan det enligt utskottets mening förutsättas, att Kungl. Maj:t, som på grund av vad i frågan hittills förekommit, säkerligen med uppmärksamhet följer här ifrågavarande spörsmål, ej skall underlåta att taga initiativ till de åtgärder för skyddande av kronans rätt, som kunna befinnas erforderliga.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 24 februari 1920.

På första lagutskottets vägnar:

JAKOB PETTERSSON.